

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po petti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 43.

V Ljubljani, v petek 21. februarja 1890.

Letnik XVIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 19. februarja.

Židovska razprava.

Kakor sem napovedaval, tako se je zgodilo. Od jako obilnega dnevnega reda bile so razun že včeraj omenjenih reči rešene še samo tri točke. O peticiji A. Neumanna, tiskarja v Pragi, za naglo rešitev delniškega zakona prestopila je zbornica na dnevni red, peticija Janeza Radde, aktuarja na trgovinski in mornarski akademiji v Trstu, za uvrstitev v IX. plačilni razred, se pa izročiti vladi v uvaževanje.

Do tu je šlo vse gladko; ko so pa prišle na vrsto svoje dni od viteza Schönererja sprožene in nabrane peticije, naj se vnanjim židom s posebnim zakonom zabrani voh in naselitev v Avstriji, kakor so storili v Ameriki proti naselitvi Kitajcev, katerih peticij je iz vseh avstrijskih dežel, izvzemši Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo, in od raznih društev vseh skupaj 2036, vnel se je zopet jako obširen razgovor o židih in njih veliki škodi za krščansko prebivalstvo. Večina peticijskega odseka priporoča o teh peticijah prestop na dnevni red, ker obstoječi zakoni zadostujejo zoper naselitev vnanjih ljudi, ki bi utegnili biti nevarni. Manjšina odsekova, namreč poslanci Angerer, Engel in Kreuzig, je pa predlagala, naj se o teh peticijah sicer prestopi na dnevni red, ali ob enem naj se vladi naroča, da vzhodno-evropskim židom nasproti strogo izvršuje postave o naseljevanji in trževanji inozemcev ter skrbi za to, da tudi poljski židi spoštujejo zakonite določbe gledé ženitev in šole.

Poslanec Türk je imel včeraj zopet dolg govor proti židom, ki ga je pričel s statističnim dokazovanjem, da so bili židje najzdatnejši gojitelji nihilizma na Ruskem, in da so jih začeli ravno zaradi

tega od tam izganjati. Glavni namen židov je, po vseh močeh podpirati in pospeševati razpad krščanskih držav. Če se torej židje naši vladi ne zdé nevarni, in če vidi v njih celó krepko državno podporo, je to znamenje, da je ni volja učiti se kaj iz zgodovine in iz zgledov drugih držav. Govornik daje potem kratek zgodovinski pregled, kako so se židje v prejšnjih časih razširjali po Nemčiji in koliko jih je sedaj v večjih in važnejših mestih in v posameznih deželah ter zopet s statističnimi številkami dokazuje, da so razmere pri nas veliko žalostnejše, ker se židje silno množé. V Nižji Avstriji, zlasti na Dunaji se je židovstvo v desetih letih pomnožilo za 81.5 odstotkov. Ta pomnožitev se kaže tudi pri učencih srednjih šol in pri vseučilišniških, kjer je bilo 1883. in 1884. l. 34 odstotkov židovskih visokošolcev. Pri zadnjem ljudskem štetju prišel je na 25 prebivalcev poprečno 1 žid. Največ židov je v Galiciji in Nižji Avstriji, najmanj na Kranjskem, kjer pride poprečno 1 žid na 21.058 prebivalcev. Vsled tega silnega pomnoževanja raste tudi vpliv židov, ki se razodeva v vseh strokah. Türk omenja še, kako brnski tovarnarji zatirajo uboge tkalce in kako je poslanec in bogataš Gomperz nekega delavca, očeta šesterih otrok, spravil ob kruh, ker se je potezal za svoje tovariše, potem pa sklepa, da ne stavlja nobenega predloga, ker zbornica nima razuma za to jako važno vprašanje. Naj vlada stori, kar hoče, ali krivica, ki se s podpiranjem židovstva dela domačemu ljudstvu, bo konečno padla nazaj na državo. Ljudstvo bo že zdavnej pozabilo na gg. ministre, Schönererja pa si bo zapomnilo in se ga hvaležno spominjalo za ta človekoljubni, prav narodni predlog.

Na skrajni levici in tudi na galeriji so živahno pritrdjevali Türku, ki je marsikatero reč dobro povedal in zlasti s statistiko marsikomu ustregel. Našo

deželo sploh zavidajo, da je židje ne žulijo; da bi le vedno tako ostalo, in da bi se znali naši ljudje tudi v prihodnje ogibati teh pijavk, ki se siloma vrivajo tudi v naše kraje in se zlasti širijo po Ljubljani! Rojaki, bodite oprezní, če hočete, da naša dežela tudi pri bodočem ljudskem štetju ohrani prvenstvo!

Za Türkem je govoril dunajski bivši demokrat Kronawetter, ki je v novjšem času poseben ljubljeneč dunajskih židov. V njegovih očeh so vsi rodovi enaki; on pozna le en razloček med ljudmi, revščino in bogastvo. Kdor kaj ima, naj se slobodno naseli pri nas, bodi že žid ali kitajec, kdor pa nič nima, naj k nam nikar ne hodi. Zbornica naj torej vladi naroča, da predloži načrt zakona, ki revnim ljudem zabranjuje voh in naselitev v Avstriji! Če bi obveljalo tako nekrščansko načelo, morala bi biti posledica njegova in drugi korak, katerega bi moral Kronawetter vladi priporočati, da naj s poti spravi, bodisi z lepo ali z grdo vse ljudi, ki nič nimajo in si ne morejo nič zaslužiti. Nekdanji poganski časi s svojim trinoštvom in zatiranjem ubožcev in sirot bi se torej zopet povrnili, če bi imeli možje Kronawetterovega kopita odločevati v državi! Bog nas varuj takih ljudskih osrečevalcev!

Pri glasovanji je obveljal predlog odsekov; dostavek Kronawetterov je bil pa zavržen, ker v naši zbornici tudi med levčarji ni dosti ljudi, ki bi s Kronawetterom hrepneli po blaženih pridobitvah francoske revolucije.

Rešeni ste bili še peticija štajarske kmetijske družbe za premembo trgovinskega zakona z dne 3. dec. 1863 in peticija nekaterih št. Poličanov za priporočilo pravil nekega pokojninskega društva, ki ste se obe izročili vladi, potem je predsednik ob dveh sklenil sejo, ker se je bal, da po odhodu nekaterih poslancev zbornica postane nesklepčna.

LISTEK.

Novo pozdravljanje.

Nedolžna hripa se je skoro popolnoma umaknila iz našega stolnega mesta, toda zapustila nam je neko drugo, in sicer važno vprašanje, ki spada med takozvana socialna. To je vprašanje pozdravljanja.

Da, da! Stvar ni nikakor smešna! Kako imamo pozdravljati?

V Gradci se je odpovedalo mnogo važnih in čislanih gospodov dosedanjemu pozdravljanju, ko je klobuk prisiljen rezati meglo od čela do kolén in zopet obratno, poleg tega nam pa kraška burja veselo brije preko odkrite glave. Izjavili so torej, da bodo v prihodnje v istini spoštovali jeden drugega in da se na ulici ne bodo odkrivali jeden pred drugim. Skratka, osnovali so klub neodkrivajočih se; od vseh strani se odobrava njih postopanje, da, društvo „grobijanov“ iz gorenjega novega mesta je izvolilo predlagatelja častnim članom.

Pozdravljanje po širnem svetu je tudi različno. Na iztoku zdrkne pozdravljajoči na zemljo, s čelom butne ob tla, na to glavo vspne po konci, pogleda proti nebu in razprostré roki, kliče blagoslov Allahov na glavo osebe, katero pozdravlja. Ta običaj se gotovo ne bode vdomačil pri nas. Kako bi neki bilo v „Zvezdi“ opoludne, ko bi pri vsakem drugem koraku kdo ležal pred nami na trebuhu, brcal z nogami in mahal z rokami.

Turek zopet položi roke križem na prsi, zasuče glavo na desno in zopet na levo, da mu cofek na fésu opleta, pomrma pobožno pripovedko ter mirno koraka dalje. Ko bi mu svetovali, naj se pri srečanju odkrije in pokaže svojo golo glavo, razjari se, — kajti odkrivanje pri njem pomeni toliko, kakor bi pri nas služkinja pokazala gospé svoji — jeziki! Duša tvoja bodi brez miru, kakor Frankov klobuk! To je najhuje, za nas pa je poučna njegova kletev!

Laponci izražajo veselje svoje pri srečavanji drugače: Resno gresta jeden proti drugemu; k njemu nakloni lice, kakor bi ga hotel poljubiti, ter pričneta drgniti nos ob nos. To pozdravljanje se mi zdi kakor neki „cvetliški pogovor“, izražajoč: „Vidiš, kako znamenito te čislam!“ Toda ménim, da tem načinom menda ne bode rešeno pri nas vprašanje odkrivanja, že radi tega ne, ker se med to gospodo nahajajo sami penzjonisti. To bi bilo lepo, ko bi prišel tako-le v dotiko pri pozdravljanji nos finančnega pristava z nosom svojega bivšega predstojnika, kaj lahko bi se spomnil neprijetne dóbe, ko je slednji še služboval in je dobival „uradne nosove“ od svojih višjih.

Drugje — v Polineziji — srečava poglavar poglavarja, dolgo mu zre v oči, prime ga potem za levo roko in, — prosim odpuščanja, toda te narodopisne resnice ne morem inače povedati, — pljune mu v njo. To-le, uverjen sem, bi pri nas ne dovolila policija, in ko bi se pomnožila za petdeset mož.

Kako se bomo pozdravljali? Imam li po običaji

starih stanovnikov Azije pobrati pest prahu in posipati se z njim vrh glave, srečujoč častitega prijatelja? Ali pa po vzgledu divjakov hiteti po zeleno vejo, da bi mahal z njo nad svojo glavo?

Hočemo li posnemati brate Črnogorce, ki pri slavnostnem srečanju ustrelé iz pušk in revolverjev svojih v vzduh? Toda to bi provzročevalo velik hrup in bilo bi nevarno za okna visokih hiš.

Domnevam si, da konečno ne preostaje drugega, nego vojaško pozdravljanje ali salutovanje. Da, salutovanje, to je prihodnje pozdravljanje. To je tudi v tako tesni zvezi z duhom časa, z uniformami. Ne bode dolgo, in vsak bode že imel kako uniformo. Saj na Dunaji hoté še celó izvoščke vtakniti v — uniforme! Marsikdo ne more že utakniti trenotja, da odbrne občansko obleko in smukne v uniformo!

Samo odločnost je v tej zadevi kaj težka. Mnenje moje je, naj se tu v Ljubljani ustanovi kako društvo, saj tako zahteva časa duh. To društvo more potem sklicavati shode, seje, in razvijati vsestransko delovanje svoje, toda razveljavljen je potem, nemška gospóda, stari tvoj rek:

„Mit dem Hut in der Hand
Kommt man durch das ganze Land!“

Zdaj pa recite, da ni bila blagodejna ta hripa, ki nam je zatrosila v belo Ljubljano tako važno vprašanje — o novem pozdravljanji! A. S.

Prihodnja seja bo v petek 21. t. m.; na dnevnem redu je poleg nekaterih prvih branj postava gledé kongruie samostojnih kuratov, pri kateri bodeta z desnice govorila dr. Tonkli in dr. Fuchs, polajšave pristojbin od manjših posestev, zakon zoper ponarejevanje živil in borzni davek. Gledé te točke prosil je poslanec Kaiser predsednika, da naj toliko časa ne vtika novih točk na dnevni red, dokler ta reč ne bode rešena. Dr. Smolka je obljubil, da tega ne bo storil, dokler nobenega vladnega predloga nimamo. Če bi pa prišel kak tak v zbornico, moral bi ga postaviti na prvo mesto, ker imajo vladni predlogi po opravljenem redu prednost pred drugimi.

Prememba ali kali?

Neki židovski list, če se ne motim „Deutsche Zeitung“, se je na debelem izmislil, da se v poslaniških krogih govori o premembi pri deželni vladi kranjski. Baron Winkler, pravi, gre v pokoj, na njegovo mesto pa pride grof Chorinsky za deželnega predsednika v Ljubljano. Poslaniški krogi o tem čisto nič ne vedo in zato tudi niso mogli kaj takega govoriti. Židovski žurnalisti, ki po hodnikih postopajo, menda vendar še niso poslaniški krogi?

Uradi zaradi ljudstva, a ne ljudstvo zaradi uradov.

Od te dōbe, ko je jezikovno vprašanje v vsem našem javnem življenju zavzelo tako važno mesto, je pravosodno ministerstvo povsem prevežano z raznoterimi narodnostnimi izjavami. Kakor v vseh slojevih, tako se tudi v justičnih zadevah in pri sodiščih z vsemi naporu poganjamo za pravice slovenskega jezika. Ni je stvari za državo tako nevarne, kakor če ona pripusti, da pada na obrambo in ohranjenje pravičnosti pri sodiščih kaka maroga ali senca, ki more omajati zaupanje deželanov v to državno institucijo. Vsak državljani ima sveto pravico zahtevati, da sodnije ž njim občejejo v domačem jeziku, in v duhu ter zmislu tega trdnega práva mora vrejeno biti tudi zakonodajstvo. Pred sodiščem vseh instancij Slovenec, Čeh in Poljak jednako kakor Nemec brani in se pogajaj za svoje pravice v tem jeziku, v katerem čuti in misli: v materinem jeziku.

Ogromni hrup, kakoršnega so izzivljali Nemci povodom objavljenja znane jezikovne naredbe ministra Pražaka, zlasti pa tedaj, ko je bilo zaukazano, naj se vknjiženja in vloge vrše in rešujejo tudi slovenski, poučil nas je, da se niso še doslej znebili starega predsodka, ki se ni mogel vzdržati v srednjem veku, da je namreč ljudstvo v deželi zaradi uradov in uradnikov, seveda nemških. Domnevali so, da so poklicani v Avstriji vladati drugim narodom. Njim na ljubo, da bi jim bilo moči lahko povspeti se do uradov, bila bi naj nemščina vladajoči uradni jezik. Ako šteje n. pr. kak okraj 30.000 prebivalcev, moralo bi se po nemških nazorih vseh teh trideset tisoč ljudij učiti nemški, da bi se mogli redno sporazumeti z okrajnim sodnikom in pristavom v zadevah, ki so večkrat odločilne za vse življenje posameznika. Pri nižjih sodnih instancijah bili so pa ravno Nemcem drugi jeziki trn v peti.

Zoper taka načela uprl se je pa vlani v zbornici poslanec pravosodni minister grof Schönborn, ki je ostro kritikoval in naravnost obsojal tako postopanje. Njegovi razlogi bili so tako umestni in prepričalni, da jih je celó vladna „Presse“ morala nazivljati za edino pravične. „Jezikovne pravice nemških narodov — izjavil je minister — treba spoštovati ne iz političkih razlogov, temveč iz razlogov občne potrebe. Uradi so tú zavolj občanov in zaradi tega morajo vestno oskrbljevati njih zadeve in koristi. Kdor hoče postati sodni uradnik, imeti mora take vednosti, da more povsem spolnovati svoje dolžnosti. Življenjske koristi prebivalstva so važneje, nego vprašanje lagodnega preskrbljenja nemškega uradnika.“

Nov korak naprej v tej smeri bil je minolo leto v državnem zboru predlog poslanca dr. L. Zuckra, naj se ravnopravnost ne izvršuje samo pri okrajnih, okrožnih in deželnih sodiščih, temveč tudi pri najvišjem sodnem in kasacijskem dvoru. Po predlogu prof. Zuckra, ki ga je predlagal 9. maja lanskega leta v dunajski zbornici, obravnavati se ima pri tej najvišji avstrijski sodni instanciji, kadar to zahteva stranka, v onem jeziku, v katerem se je vršila obravnava v prvi instanciji pred okrajnim ali okrožnim sodiščem. Vsa desnica je tedaj ta predlog so-

glasno podpirala, da, zá-nj so se oglasili tudi nemški in laški poslanci, kar je tolažil dokaz, da se v jezikovnih vprašanjih moremo zanašati na pomoč naših zaveznikov. Dotični predlog prof. Zuckra ni ravno tako velika pridobitev, da je pa važen in odločilen korak gledé na ravnopravnost, to se ne dá tajiti.

Nadejaje se ugodne bodočnosti, utrjuje nas v tem prepričanju obljuba pravosodnega ministra gosp. grofa Schönborna slovenskim poslancem dné 14.ega t. m. povodom razgovora o justičnih razmerah po slovenskih deželah in pokrajinah. Načelo, katero je grof Schönborn na merodajnem mestu in v pristojni dōbi poudarjal, da so uradi zaradi državljanov, davkoplačevalcev, a ne državljani zaradi uradov, mora postati skoro veljavno tudi v Sloveniji, kjer se je doslej premalo oziralo na slovenske pritožbe gledé na poslovanje pri sodiščih in imenovanja justičnih uradnikov. Spomenica pa, katero so naši poslanci izročili v petek pravosodnemu ministru v napominani zadevi, predčuje nam zopet polje, na kojem so edini in se strinjajo vsi Slovenci pri jednem, skupnem delovanju, kjer imajo vsi jedno, skupno mišljenje, jedno, vzajemno načelo: narodni prospeh! Delo to bode pa tem lažje, ker je grof Schönborn obljubil, da se bode na izražene želje v spomenici oziral in se mu ne zdé neizvršljive. In ko se to uvede po pojedinih kronovinah, veljavno mora postati isto právo tudi za osrednje državne instance na Dunaji, ki tudi niso vzdrževane zaradi uradnikov, temveč zaradi dežel in narodov vse države naše.

Nedolžno obsojen.

(Konec.)

Napósled je še govoril poročevalec Hren: Pred vsem zahvaljujem g. poslanca dr. Roserja za asistenco, katero je meni oziroma kazenskemu odseku naklonil. Sicer pa moram opomniti tudi, da bi gospod poslanec dr. Roser hranil za glavno obravnavo, kedar bo šlo za odškodovanje po nedolžnem obsojenih, svoje argumente, kateri ga prevladajo že dokaj let in katere podaje s polno močjo in prepričanjem. — Ob jednem omenjam dr. Foreggerja, ki je stavil predlog, ne da bi bil popreje v odseku kaj omenil ali zagovarjal, kar gre vsakako vsaj v formalnem oziru. Tudi moram opomniti, da ne smem in ne morem trpeti očitanja, da nisem poročal zvesto in natančno o stvari. Dr. Foregger je namreč blagovolil opomniti, da moje poročilo dogodek premalo pojasnjuje ter da je tu pa tam nepravil in nedovršen. Gradivo, katero sem zbral iz peticije in njenih prilog, nabiral sem vestno in zvesto. Ako bi ne bili moji podatki pravi, ako bi se stvar morda predrugačila v teku časa, kar je pač lahko, ker tu gre morebiti za stvari, ki so prišle še-le za peticijo, jaz pa sem imel za sporočilo le peticijo in njene priloge. — G. poslanec dr. Foregger ima res mnogo gradiva pri rokah, ker se poganja za stvar tam kot zagovornik v kazenskih zadevah in ob jednem kot zagovornik v civilnih pravicah, danes pa kot zagovornik v visoki kbornici, kjer pobija predloge odseka, čegar ud je on sam, ne da bi bil prej kje omenil svoj predlog. — Pri tem se bo še zmerom lahko vprašalo, kje je pravost Kresnikova: ali v gradivu, katero sem podal jaz, ali v onem, katero je gospod poslanec nabral po svojem mnenju. Prvo je na razpolago visoki zbornici, drugo ima pa le on sam pri rokah. — Dr. Foregger omenja tudi zasebnega pogovora, kateri sva imela gledé na ta slučaj. Ali pa je taktno, da navaja dr. Foregger ta razgovor, o tem naj sodi visoka zbornica. V tem zasebnem govorjenju je omenil, da se je stvar predrugačila, da hočejo napraviti civilni proces. Vse to omenil je mimogredé; to so stvari, ki so mi neznane in o katerih se nisem mogel poučiti. Podatki v mojem poročilu niso samovoljni. Moža sicer ne poznam. Ž njim nisem bil in nisem sedaj v nikaki zvezi, temveč popolnoma indiferenten mi je v osebnem in političnem oziru. Tu govorim jaz v imenu odseka in ne kot strankarski govornik.

Kakor sem že omenil, vzeti so vsi podatki iz spisov i gledé na preteklost in mesto, katero je zavzemal Kresnik in gledé na okolnost, kako so ga spoštovali sodržavljeni njegovi. — Gospod poslanec, moj nasprotnik, se ni baval samo formalno, temveč tudi materijelno s protipeticijo, katero je dné 13. maja predložil visoki zbornici in katero sem jaz ravnokar dobil pri uradu visoke zbornice. Gotovo nisem še utegnil pregledati prej peticije. Njena vsebina mi je torej neznana. Slučajno sem prišel do tega, da

je g. poslanec že danes razpravljaj to peticijo in poudarjal, da Kresnik nikdar ni imel onega zaupanja, ki ga omenja poročilo kazenskega odseka. Ta peticija ni sedaj na dnevnem redu, ne more se tedaj presojati in razpravljati. Da so pa sosedje Kresnika čislali ter stavili vanj svoje zaupanje, sledi iz dogodkov, katerih sem omenjal. V prvi vrsti naj omenim njegovega vojaškega življenja. Služil je cesarju 2½ leta in sicer ne kot prostak, temveč kot korporal ter dobil konečno spričevalo jako lepega vedenja. (Čujte!) Potem imam tú spričevalo občine Črešnjevca, v katerem je čitati: „... Ljudevit Kresnik, posestnik v Črešnjevci, tú poznat od mladih nog, bil vedno vrl, morálen, trezen in spodobnega obnašanja ter imel pri svojih sosedih popolno zaupanje, vnet za občni blagor kot občinski svētnik je v javnem in zasebnem življenju uzor moža v vsej tej občini in tudi drugje.“ Prosim, gospōda moja, kako se vjema to s poročilom g. poslanca dr. Foreggerja? (Poslanec dr. Foregger: Kdaj je bilo to?) Dné 8. aprila 1877. leta. Ako blagovolijo gospodje, ustreže se njih želji tudi s poznejšimi spričevali Kresnikovimi. Občina Novavas je dala Kresniku spričevalo, katero je več drugih občin potrdilo in podpisalo in katero se glasi: „Ljudevit Kresnik je v občini Črešnjevec jeden najodličnejših mož, in imajo ga tudi druge občine za vrliga, treznega in poštenega moža. Sploh je bil kot občinski in šolski svētnik, okrajni zastopnik in kot volilec pri javnih volitvah povsem pošten, dokler mu ni l. 1877. nesrečni proces požrl ne le državljanske pravice, temveč tudi njegovo premoženje. Leta 1880. končal mu je požar mnogo njegovega imetja“. Nadalje imam pri rokah npravnstveno spričevalo župnijskega urada v Črešnjevci z 22. dné januvarija 1884. l., kjer je čitati naslednje: „... Ljudevit Kresnik je vse pohvale vreden faran in družinski oče, lepega nabožnega in npravnega vedenja, mož, ki je kazal pri vsaki priložnosti, da je avstrijski patrijot in zvest podanik cesarske naše hiše“. Pet občin je potrdilo, da je imel Ljudevit Kresnik radi uzornega življenja (Čujte!), neumornega delovanja za občni blagor, radi svojega odločnega postopanja proti krivici (Čujte!) vse zaupanje in spoštovanje svojih sodržavljanov. Bil je voljen v okrajni zastop in v ravnateljstvo okrajne hranilnice v Slov. Bistrici, kateri mesti še z vso častjo zavzema. Pri prihodnji volitvi izvolili ga bodo v okrajni šolski svēt. Slednjič še spričevalo okrajnega zastopa Slov. Bistrice z dné 26. februvarija 1887. l., katero se glasi: „Vsled note c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru z dné 11. t. m., št. 3760 vabljeni ste kot zastopnik okrajnega zastopa v zmislu § 50 p. 2 vojne postave, da pridete sém 11. in 12. dué marca 1887. l. k vojaškemu naboru“. Zastopal je torej kot poslanec okrajni zastop. Danes smo dobili torej te podatke završene s spričevalom, katero je dal g. poslanec za občine celjske prebrati; če se ne motim, je spričevalo napisalo c. kr. okrajno glavarstvo v Celji ali pa v Mariboru in sicer 25. dné decembra 1889. l.; po tem spričevalu je potrdilo Nj. veličanstvo imenovanje Kresnikovo za podnačelnika v okrajni zastop. Ta spričevala naj pojasnjujejo značaj Kresnikov, katerega je g. poslanec pobijal s toliko zgovernostjo. — Vrhu vsega je g. poslanec Kresnika imenoval ovađuha ter ga grdil na vse mogoče načine, tako, da bi morali imeti Kresnika za človeka nevrednega družbe človeške. Ako imenuje kdo svojega bližnjika ovađuha, a potem zataji svoje besede, bodi brezčasten in nečislán od vsakega. — Seveda ne gré človeka takó obsoditi, kakor je Kresnik obsojen; a ta obsodba se dá psihologiško razložiti. Človeška lastnost je, da menimo, da zadošča naznaniti kakega nesramneža pri prvi oblasti, katera ima pravico v taci zadevah. Kresnik je torej to ovadil — da se poslužujem tega izraza — na namestništvo v Gradci, katero je izročilo to ovadbo državnemu pravdnistvu. Nam juristom, logično mislečim ljudem, se seveda čudno zdí, da je Kresnik tajil to svojo ovadbo. Kresnik je prišel v dotiko z različnimi ljudmi, katerim se mu je potrebno zdélo utajiti to stvar, in ker je enkrat tajil, zdélo se mu je potrebno pri tem ostati, dokler se ni spričalo nasprotno, kar je Kresnik govoril. Ovađuha pa se nima ravno vselej takó strogo obsoditi, kakor ga je g. nasprotnik obsodil. Gosp. poslanec dobro vé, da se mora izročiti ovađuha po našem kazenskem zakonu v gotovih slučajih, n. pr. v slučajih veleizdajstva. Tudi v takem slučajih mora se ovaditi, a vendar se ovađuštvo ne meri tako strogo, kakor mož, katerega imamo danes v mislih.

Podatkov, katere je moj predgovornik podal, nimam pri rokah, vsled česar o njih tudi ničesar ne vem. Sploh, ako obvelja predlog, to peticijo predložiti visokemu pravosodnemu ministerstvu, smemo biti brez skrbi in z nami gospod poslanec vred, da ne bo dalo takoj izkaznice, temveč stvar natanko pregledalo, predno bode priznalo odškodnino. Da je pa vreden mož, da se ozir jemlje nanj, razvidno je iz tega, da se mu je dala podpora 500 gl. iz Najvišje privatne blagajne. Da se pa taka podpora prav lahko ne dobi in da je treba za to mnogo glasov in priporočil, vé g. poslanec tako dobro kakor jaz. — Završujem svoj govor z opombo, da ne odstopim od predloga odsekovega ter prosim visoko zbornico, da stvar takoj definitivno reši in sprejme predlog odsekov. (Dobro! dobro!)

Hus v svojem in sedanjem času.

X.

Nepričakovano hitro, še meseca oktobra je Vencelj imenoval svojega domačega zdravnika Albik-a za nadškofa praškega. Ta Albik je bil tih, miren človek, ki se ni zmenil za zbrige politične in je živel svojemu poklicu. Učen je bil nadnavadno, magister treh fakultet. Vdovec je bil o tistem času, siv starček, in eden prvih bogatinov v Pragi. Albik prevzame nadškofijo, sprejme junija meseca leta 1412 višje redove in nastopi vladikovino svojo. Dobro voljo je imel mož, pa manjkalo mu je močij, in — po sili pride misel, da sta Hus in Vencelj navlašč takega izbrala, da sta imela proste roke za svoje namene.

Prilika pokazati svojo energijo, je kmalu prišla za nadškofa Albika. Janez XXIII. je razpisal križarsko vojsko zoper kralja Ladislava Napolitanskega, kateri je držal s pravim papežem Gregorjem XII., in v pokritje stroškov naj bi ljudstvo dalo male darove kot miloščino pri odpuških.

To nalogo, oznanjevati križarsko vojsko in pobirati darove, je prevzel dekan iz Pasova (Passau) Vencelj Tiem. Hus je bil zoper to, ker je bil ta Tiem Nemec, ker Janeza XXIII. ni mogel trpeti in ker je najbolje izhajal v prepiru. Zato je skušal univerzo zapeljati k upor zoper papeža, pa Štefan Paleč in Stanislav Znojimski nista pripustila javnega nasprotja proti papežu, in z njima je potegnila večina v zboru.

Hus se ni zmenil za večino, nabil je na vseh cerkvah svoj stavek v disputacijo: „ali se smé po božji postavi priporočati križarska vojska zoper kralja Ladislava in ali je to poročstvo za blagor krščanstva?“

Bogoslovna fakulteta je prepovedala vsem svojim bakalavrejem (torej tudi Husu) disputovati. Vkljub temu je Hus govoril strastno zoper te, da bi se dajal denar papežu v prelivanje krščanske krvi. Za Husom je govoril Hieronim še bolj strastno in študentje so spremili oba domov.

Tako ščuvanje je bilo odsehnal na dnevnem redu in razširilo se je po hudi agitaciji po vsem Češkem in še čez meje.

Dokler so sami magistri in študentje rogovili po disputacijah, je bilo še prenesljivo, a grda je postala agitacija, ko je prišla na ulice.

Narasla je surovost čez mero 24. junija, ko so peljali skozi mesto žensko na vozu s papeževimi pismi čez ramo, prepevaje in zabavljaje pod vislice, kjer so jih sežgali. Osnova je bil ta spreved kraljevi dvornik Voksa Valdsteinski po Hieronimovem načrtu. Ljudstvo je bilo potem tako divje, da še v cerkvah ni spoštovalo govornikov, kar je nazadnje še Venceljna jezilo, da je po mestni gosposki prepovedal vse nemire po cerkvah. Ker pa se razgrajalci niso za prepoved nič zmenili, prišla je mestna gosposka 10. julija dva taka mlada razgrajalca in vkljub Husovemu posredovanju, da prevzame vso krivdo na-se, obglavila. Ljudstvo je mrliča vzelo in v sprevedu neso v betlehemsko kapelo, kjer so ju pokopali kot mučenca; dijaki so peli antifono: „isti sunt sancti“ iz cerkvenih molitev za mučence.

Vsak dan se je ljudstvo zbiralo pred mestno hišo in izzivalo gosposko, naj še nje pomori za resnico. Kralj Vencelj je bil pripravljen nadaljevati krvavo delo, drugi pa so svetovali, naj se ljudstvo pomiri.

Sklicali so shod v mestno hišo. Na dnevnem redu je bil razgovor o Wiklifovih spisih in Husovi razlagi odpustkov. Namen so imeli, naj se napravi sklep za vse veljaven, po katerem se reši to vprašanje in končajo boji.

Prišli so duhovniki, magistri z univerze in mnogi drugi dostojanstveniki, med temi so nam znani: Znojimski, Janez Elijev, Andrej z Broda, Štefan Paleč, sami prejšnji Husovi tovariši in pomočniki. Husa z njegovo stranko ni bilo k shodu. Zbrali so se posebej na univerzi, posvetovali zoper shod v mestni dvorani ter sklenili: „da je treba Husa bolj poslušati, kot tako kopico malovrednežev“.

Bil je tudi zastoj poskus sprave, in zdaj ste se ločili stranki popolnoma. Poročilo o rečeh, ki se godé v Pragi, je šlo na papežev dvor, in nasledek je bil ta, da je prišlo veliko izobčenje Husa, da se ga morajo ogibati vsi verniki, in da je pod interdiktom vsak kraj, kjer biva Hus, dokler se ne poboljša.

To ni izdalo nič. Prepiri in boji so se bili, kakor prej. Pride drugi ukaz Janeza XXIII., naj Husa primejo in sodnji izročé, betlehemsko kapelo poderó; vse Husove pomagače izobči in če se ne podvržejo v 30 dneh, pozivlje pred papežovo sodišče.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. februarja.

Notranje dežele.

Novi kazenski zakon. „Narodni Listy“ pišejo: Usoda novega kazenskega zakona je za to sesijo že odločena. Pač upajo oni poslanci, ki so se odlično vdeleževali pri tem delu, da pride v sedanjem zasedanju vsaj splošni del v posvetovanje. Ta nadeja pa se ne bo izpolnila. Kazenski zakon ima na desnici mogočne nasprotnike; konservativcem zdi se zakon presvoboden in za avstrijske razmere neprimeren. Med odličnejšimi nasprotniki kazenskega zakona je grof Hohenwart in ker je mnenje njegovo na desnici še vedno jako tehtno, se pač justičnemu ministru grofu Schönbornu ne bo posrečilo, premagati nasprotnike na desnici.

Češka. Cesarski namestnik grof Thun poslal je poziv po vsej Češki, v katerem zahteva, da se nabira denar za stradalajoče delavce po steklarnicah v Jablonskem in drugih okrajih. Radodarne zneske pobirajo vsa okrajna glavarstva, mestni magistrat v Pragi in Libereci. V pozivu stoji mej drugim tudi besede: „Zanašam se in upam, da bode ta poziv opozoril mnogo blagotvornih ljudi v pomoč stradalajočim delavcem v omenjenih okrajih.“ — Knez nadškof praški, kardinal grof Schönborn, daroval je že 300 gld. Tudi mnoge imovite rodovine skazale so že radodarnost in bratroljubje svoje. — Mladočeški shod se bode vendar vršil dné 2 marca v Pardubicah, ker so premenili prvotni program. Državni poslanec dr. Engel ne bode poročal o češko-nemški spravi, temveč o zadnjem deželnem zboru.

Vnanje države.

Bolgarija. Nekateri listi so poročali, da namerava knez zapustiti bolgarski prestol; drugi listi pobijajo to mnenje, in „Svoboda“ piše o tej priliki naslednje: „Če bi se bil gospodar (knez) bal zarotnikov, katerih je še mnogo več v drugih pravoslavnih državah, gotovo ne bi bil imel onega drznega značaja, nad katerim je strmel svet, ko je zasedel prestol v državi, katera je polna prekucij in kot taka povsod znana. Le oni, ki ne umeje doslednosti in logike v činih in posledicah kake osebe, ne bode dvomil o mogočnosti takega poročila. Sicer se pa dobro vé, iz kakih virov prihajajo take izmišljotine.“ — Obravnava s Panico se prične že prihodnji teden. Sodilo ga bode navlašč v to svrbo izbrano vojaško sodišče. Da se bode obilo in zanimivo gradivo veleizdajstva — posebno, ker takega procesa še ni bilo v Bolgariji, — odkrilo sedanosti in prihodnosti, bodo uradni stenografi bilježili vso obravnavo, katera se izdá potem v posebnem snopiču. — Tudi se poroča iz Sofije, da bodo ruskega trgovca Kalopkova, ki je bil zapleten v to afero, pripeljali iz Ruščuka v Sofijo.

Italija. Sovražnikom sv. očeta ni zadoščal spomenik, katerega so bili postavili na glavnem trgu v Rimu Giordanu Brunu, nasprotniku papeštva, temveč ustanovili so iz nenasičenega sovraštva do papeža društvo „mučenika Nolanskega“. Mučenika ga imenujejo zato, ker je bil radi svojih krivih naukov sežgan. Kak namen ima to društvo, razvidi se iz pravil tega društva: „1. Ustanovilo se je v Rimu društvo prostomislecev z imenom „Giordano Bruno“, kateri nas spominja največje žrtve za prostomišljenost. 2. Namen tega društva je, človeško vest osvobajati vseh predsodkov s pobijanjem verske ideje, kakeršna koli si bodi, s sredstvi, katera se mu zdé pripravna za pospeševanje slave razuma. Društvo bo imelo sedež v Borgu (Vatikanu nasproti), dokler bode papež v Vatikanu imel svoj sedež.“ — Mej tem, ko papeža od vseh strani zaničujejo, drzne se Črispi vendar le govoriti o slobodi in varstvu sv. očeta.

Francija. Francoski poslanec Waddigton v Londonu je govoril v nedeljo z lordom Salisburyjem o shodu kraljice Viktorije na njenem potovanji na Francosko s predsednikom Carnotom. Šešla se bode v Parizu, kjer ostane kraljica nekaj dni.

Nemčija. Joest, hesenskih socialistov vodja, rekel je v volilnem govoru, v katerem je Schreinerja in Doerra priporočal za državna poslance, da je potrebno vrniti Alzacijo in Loreno. Lastnosti francoskega značaja so neprimerno boljše, kakor lastnosti Nemcev. Govornik je nehal z besedami: „Francoski delavci so naši bratje, nemški meščani sovražniki naši.“

Črnagora in Turčija. Dasiravno je Vuković, črnogorski minister vnanjih zadev, že dva tedna v Carjigradu, vendar ga sultan še ni sprejel.

Rumunija. Iz Rumunije se poroča, da ugaja glasovanje proti zatožbi ministerstva Bratianovega povsem konservativcem, ker bi se bilo drugače potikalo zbornici maščevanje in politična strast. Glasovanje v zbornici občenega mnenja ni motilo; njena oprostitev zdi se vsemu svetu obsodba in liberalno-narodna stranka dokaj časa nima upanja, da pride zopet na krmilo. — S čimur se bode zbornica najprvo pečala, je kredit za leto 1890 in 1891 za trdnjave. — Bržkone se konservativni disidentje ne bodo vjemali z opozicijo, ker je L. Catargi-u že prejšnje leto podal načrt za deželno obrambo.

Belgija. Povodom petindvajsetletnice kralja Leopolda II. se je sklenilo po kraljevi želji ustanoviti podporno blagajnico za ponesrečene delavce. Parlament, ki se ne more v tem zasedanju že odločiti, zbral se bode zopet v izvanredni seji meseca junija, da se bode posvetoval o tej postavi in da bode dovolil dotične svote. Postava se bode razglasila na dan slavnosti.

Dnevne novice.

(Lokalna železnica iz Ljubljane v Kamnik.)

Brez slovesnosti in nepotrebnega hrupa začel se je staviti most črez Savo pri Črnučah meseca novembra p. l. in meseca aprila t. l. menda bode ta najvažnejša zgradba prve lokalne železnice naše kronovine trdom vrlih koncesionarjev gg. barona Oskarja Lazarini-ja in Alojzija Praschniker-ja dovršena. Smemo se torej nádejati, da se bode še tekom t. l. začela vožnja po novi železnici. Gospoda koncesionarja nameravata dné 15. oktobra t. leta otvoriti železnico prometu. Pravila novega delniškega društva so, kakor čujemo, že potrjena ter se bode društvo konstituiralo, predno se bode začela zgradba po celi dragi. Društvo se pa more še-le tedaj konstituirati, če vsi podpisovalci delnic 40 % podpisane zneska plačajo pri Luckmannovi banki v Ljubljani. Dotični poziv se je dostavil že vsem podpisovalcem. Podpisovalci delnic bodo, kakor se kaže, ravno tako vestno in hitro izvršili svoje dolžnosti, kakor gg. koncesionarja svoje. Trgovsko ministerstvo deloma odločuje ob vspehu političnega pohoda in obveljalo je baje, da se bode kolodvor na severu mesta Kamnika stavil, kakor je bila komisija že to predlagala. Konečno še konstatujemo, da je ves material, kojega bo za stavbo treba, že naročen in da je zagotovljeno, da se bode v pravem času tudi pripravil; po zimi se je že itak, kar je bilo potrebne lesa in kamenja, v gozdih in kamnolomih za stavbo priredilo. Na nekaterih krajih kakor n. pr. pri mostu na Savi, je že velika množica stavbinega kamenja nakopičena. Gospod odvetnik dr. Alfonz Mosché izvršuje opravila gledé odkupa zemljišč; urad stavbinega vodstva pa se nahaja v Tönniesovi hiši na Dunajski cesti št. 21.

(Za dolensko železnico) so doslej podpisali v Novem Mestu in okolici gg.: Dr. Poznik 500 gld., Simon pl. Sladovic 100 gld., J. Ogoreve 200 gld., Anton Jarc 100 gld., J. Mehora 100 gld., J. Magolič 100 gld., J. Krajec 100 gld., J. Zure 200 gld., J. Škrbinec 100 gld., dr. Slane 2000 gld., Franjo Pintar 500 gld., A. Gustin 200 gld., A. Kastelec 100 gld., Friderik Schwarz 200 gld., J. Beve 100 gld., J. Rifelj 200 gld., Fr. Tandler 100 gld., J. Bojanec 200 gld., J. Selak 100 gld., J. Košak 100 gld., A. Luser 100 gld., Fr. Tuček 100 gld., J. Vidmar 100 gld., A. Beve 100 gld., Fr. Bojanec 100 gld., Fr. Florjančič 100 gld., K. Germ 1000 gld., F. Zorko 100 gld., K. Kunc 100 gld., Fr. Kovač 100 gld., A. Kušlan 50 gld., kanonik Rihard Frank 100 gld., Fr. Berlec 100 gld., Josipina Škaberne 300 gld., prošt P. Urh 200 gld., M. Mohar 100 gld., A. Pauser 300 gld., J. Rozman 100 gld., dr. Schegula 200 gld., Gospa Rudež 1000 gld., L. Illovsky 100 gld., N. Donemiller 100 gld., Franjo Božič 200 gld., J. Gerdešič 400 gld., Fr. Seidl 200 gld., A. Pollak 100 gld., pl. Langer 1000 gld., Antonija pl. Fichtenau 1000 gld., J. Fajdiga 100 gld., Fr. Brežnik 100 gld., dr. Marinko 100 gld., A. Senekovič 100 gld., M. Chiaruttini 200 gld., M. Mramor 100 gld., A. Novak 100 gld., A. Bergman 100 gld., A. Agnoč 50 gld., M. Brunner 300 gld., K. Kalčič 50 gld., Fr. Košiček 50 gld., Fr. Majzelj 100 gld., Avg. Kalčič 50 gld., B. Dolenc 500 gld.,

Fr. Jelenc 100 gld., J. Drenik 100 gld., A. Hočev-
var 100 gld., V. Bervar 100 gld., V. Rohrman
500 gld., dr. Papež 1000 gld., Al. Schiebel 2000 gld.,
Dako Makar 500 gld., mestna občina 10.000 gld.,
vkupe 19.100 gld.

(V Trstu) je bila včeraj končana obravnava
proti lahonskim zlikovcem, ki so metali petarde.
Sokricei so Dominik Sacco, Raskovich, De-
franceschi et C. Obsojeni so na poldrugoletno
in dveletno poostreno ječo. Obravnava je bila tajna.

(Iz Št. Petra) na Notranjskem se nam poroča:
Dne 15. t. m. se je pri tukajšnjem občinskem uradu
razdelila ustanova pokojne gospe Kalistrove. Od te
ustanove je dobil vsak hišni posestnik, ki je bil ob
času smrti imenovane gospe lastnik kake hiše v
občini, 17 gld. Ta denar se je razdelil v navzoč-
nosti gospoda okrajnega glavarja, občinskih sveto-
valcev in odbornikov. Prvi občinski svetovalec gosp.
Polh zahvalil se je v imenu vseh hišnih posestnikov
iz desetih k tukajšnji občini pripadajočih vasi gosp.
okr. glavarju vitezu Schwarzu za njegov trud in
skrb ter mu izrekel v imenu občine popolno za-
upanje. Gospod okrajni glavar se je zahvalil na tem
zaupanju. Imenovani gospod je bil v naši občini
jako priljubljen ter bode ostal prebivalec v hva-
ležnem spominu.

(V Zagrebu) je bila včeraj pred sodiščem glavna
obrnava proti vseučiliškemu dijakom, ki so bili to-
ženi, da so v noči od 10. do 11. t. m. pobili okna
rektorju in odvetniku pl. Czernkoviću. Obsojeni so:
Mijo Šeatović, Vinko Tripković, Ivan Rukovina in
Mihajlo Perko na osem dni zavora, Avgust Prikril
in V. Dolovčak na dva meseca, St. Petrović in
Ante Franetović na 65 dni.

(Družba sv. Vincencija Pavlanskega) ima pri-
hodnjo nedeljo 22. t. m. kvaterni občni zbor zvečer
ob 7. uri v sobani katoliške družbe, depoludansko
službo božjo pa v Marijanišču zjutraj ob sedmih.

(Društvo „Pravnik“) ima jutri zvečer ob polu
8. uri pri „Slonu“ shod. Poročal bode g. dr. V.
Žitek: „O razžaljenji časti po novem načrtu ka-
zenskega zakonika s posebnim ozirom na dokaz isti-
nitosti.“

(Gospodičina Ivana Kobilca) bode razstavila
svoje slike od dne 23. t. m. do 4. marca v palači
jugoslovanske akademije v Zagrebu.

(Konjereja.) Uradno pregledovanje žrebcev, ka-
tere hočejo lastniki imeti za pleme, bode dne 24.ega
t. m. v Ptuj ob 9. uri, v Mariboru pa ob 3. uri
popoldne.

(Zadušili) so se trije otroci posestnika na Paki
Fr. Dobovičnika. Otroci so bili sami doma, pod
pečjo se je unelo trsičje, in dim jih je zadušil.

(V varstvo zemljiških pridelkov) proti škodi
gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov na-
roča g. župan Grasselli v posebnem razglasilu
vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč
v ozemlju mestne občine ljubljanske, da morajo do
konec meseca marca letos svoje sadno in
lepašno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove
in hišne stene na vrtih, na polji in na travnikih

očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in za-
predkov (ličin), in sežgati ali kakor si bode pokon-
čati nabrana gosenična gnezda in jajca. Prav tako
naj gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju,
grmovji ali rastlinji, kakor tudi zapredke pokončajo
kakor hitro mogoče, a najdalje do 15. maja
letos. Kadar se drevesa, ki so jih napadle gose-
nice, posekajo, ali kadar se veje, ki so jih napadle
gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma
take veje, ne smejo pustiti v tem stanju ležati, am-
pak morajo se ali gosenice obrati od njih, ali pa
drevesa in veje precej sežgati. Dalje morajo gori
imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega
sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in
drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdnih
robéh v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi
bližine, vsak dan, zlasti v zaranih urah otresati in
pokončavati, ali obračati kmetijstvu na korist. Na
polji se morajo črvi (podjedi, ogrei) pri oranji ali
kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato
pobirati in koj pokončati. Če se bode kdo obotavljal
gori navedena opravila izvršiti do določenega časa,
bode jih mestna občina dala izvršiti na njegove
troške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist
občinske blagajnice globa od 1 do 10 goldinarjev,
in če bi se to ponovilo, do 20 goldinarjev; kdor bi
ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom
od 12 ur do 4 dni.

Telegrami.

Dunaj, 21. februarija. Finančni minister
je v daljšem govoru utemeljeval predlogo o
razširjenji užitninskih mēj na Dunaji ter kon-
čal svoj govor, da bode Dunaj kot prva ob-
čina v državi izpolnil svojo dolžnost ter dajal
lep vzgled dobre samouprave. Združena in
močnejša občinska uprava bode pospeševala
močnejšo zvezo glavnega mesta z deželami
in bogato raznovrstnostjo skupne države v
dosego najvišjih idealnih dober.

Dunaj, 21. februarija. Finančni minister
je v zbornici predložil dva postavna načrta
o vredenji dunajskega užitninskega davka
in o obsegu meje užitninskega davka ter
poudarjal, da bodo črte daleč razširjene in
mnogi doslej obdačeni predmeti davka prosti.
Trgovski minister je zahteval del nasipov za
državno železnico. Živahna pohvala.

Praga, 21. februarija. „Narodni Listy“
so zaplenjeni zaradi objave spomenice mlado-
českich zaupnih mōž.

Budimpešta, 21. februarija. Cesarica je
prišla h krsti Andrassyjevi, položila venec
in klečé molila deset minut.

Berolin, 21. februarija. Znanih je 85
volitev. Izvoljenih je 5 konservativcev, 2
državne stranke, 1 narodni liberalce, 18 iz
centruma, 2 prostomišljaka, 14 socijalnih
demokratov, 2 Poljaka, 2 Alzačana. Drugje
bodo ožje volitve, od teh 23 socijalnih demo-
kratov. V Berlinu sta izvoljena dva soci-
jalna demokrata, 4 ožje volitve.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milij.
		barometra v mm	termometra po Celziju			
7. u. jut.		744.3	-0.8	sl. svzh	oblačno	
2. u. pop.		743.1	1.4	"	"	0.00
20. 9. u. zveč.		743.5	0.0	"	"	

Srednja temperatura 0.2° za 0.6° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. februarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 85 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	88 „ 95 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 30 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	932 „ — „
Kreditne akcije	322 „ 25 „
London	118 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 40 „
Cesarski cekini	5 „ 59 „
Nemške marke	58 „ 05 „

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja med boleznijo
in ob smrti nepozabljive matere izrekam najtoplejšo
zahvalo v svojem in imenu stare matere vsem soro-
dnikom, prijateljem in znancom, slav. katoliškemu
društvu, slav. školski čitalnici in vsem onim,
ki so prišli od blizu in daleč v tako obilnem številu
k pogrebu, kakor tudi za mnoge dragi pokojnici po-
darjene vence.

V Vodmatu, dne 21. februarija 1890.

(1)

Helena Baudek.

**Ribje olje s katranom le-
karja Piccoli-ja**
v Ljubljani se lahko uživa in prebavlja,
tolaži kašelj, olajša odkašljevanje; bolnik,
uživajoč ga, se sploh boljše počuti in dobi
slast do jedi. Steklenica 80 kr. Vnanja na-
ročila izvršujejo se z obratno pošto. (11)

Marijacejske želodčne kapljice

posebno zdravilne pri želodčnih boleznih.

Izkušene pri pomanjkanju teka, slabosti želodca,
napenjanju, kislem riganju, koliki, prehlajenju želodca,
gorečici, zlatenici, gnusju in bruhanju, glavobolu (če
izvira iz želodca), krču v želodcu, zaprtju, prenapolnjenju
želodca z jedili in piščali. Cena ene steklenice z na-
vodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 70 kr.
Osrednji razpošiljatelj: Lekarnar KAROL BRADY,
Kromeriz (Moravija).

Svarilo: Pristne marijacejske želodčne kapljice
se mnogo ponarejajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v
rudečem zavrtku, na katerem je odtisnjena zgorajšnja varstvena znamka,
poleg tega mora biti na vsakem navodilu rabe zaznamovano, da je bilo
tiskano v tiskarni G. Guseka v Kromerizu. (21)

Marijacejske čistilne kroglice.

Ze več let z najboljšim uspehom
pri zaprtju in zapekanju rah-
ljene kroglice se sedaj mnogo po-
narejajo. Paziti je tedaj treba
na zgorajšnjo varstveno znamko in
podpis lekarnarja C. Bradya, Kromeriz. — Cena šestiljci 20 kr., 6 šestil-
jicam 1 gld. — Če se denar naprej pošlje, stane 6 šestiljci s prosto depo-
sitajvijo 1 gld. 20 kr., 12 šestiljci 2 gld. 20 kr.
Marijacejske želodčne kapljice in čistilne kroglice niso tajno
sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in šestiljci naveden v navodilu rabe.
Marijacejske želodčne kapljice in čistilne kroglice se pristne
dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — lekarnarju Svobodi; — v
Postojni: pri lekarnarju F. Bacoreichu; — v Skofji Loki: pri lekarnarju
Karolu Fabianiju; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Robleku; — v
Novem mestu: pri lekarnarju Dominiku Rizzoliju; — lekarnarju Bergmannu;
— v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlju: pri lekarnarju
Iv. Blažku.

Št. 2750.

Razglas.

(3—2)

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane javno naznanja stavo-
dolžnim mladeničem:

1. Glavna naborna stava za deželno stolno
mesto Ljubljano vršila se bode letos dné

1. marcija 1890

v mestni dvorani, ter se bode pričela ob 8. uri
dopoludne.

2. Stavljenci, odnosno tudi njihovi moški svoji za katere gré imajo
priti o pravem času in snažni na nabirališče, ter imajo o pravem času pri-
nesti potrebne dokaze, če se oglašajo za ugodnost:

- kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot name-
ščeni dušni pastirji (§ 31 voj. zak.);
- kot podučitelji in učitelji, ter učiteljski kandidatje (§ 32 voj. zak.);
- kot posestniki podedovanih kmetij (§ 33 voj. zak.);
- iz rodovinskih razmer (§ 34 voj. zak.);
- enoletne prezentne službe (§§ 25—29 voj. zak.).

3. Stavljenci, kateri želé ugodnost po §§ 31 do 34 vojnega zakona in
imajo tudi pravico do ugodnosti enoletne prezentne službe, morejo, ako bi se
jim odbila prošnja za kako prvič omenjenih ugodnosti, pognati se za ugodnost
enoletne prezentne službe pri glavni stavi.

4. Kdor bi zanemaril stavno dolžnost, kakor tudi sploh iz vojnega
zakona izvirajoče mu dolžnosti, bi se ne mogel izgovarjati, da mu ni znan
ta poziv ali vojni zakon.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 13. februarija 1890.

„Katol. Bukvarna“ v Ljubljani
tako sprejme

učenca,

ki je dovršil nekoliko razredov gimnazije ter
je lepega, poštenega življenja.

Mladeniči ljubljanskih starišev imajo
prednost. (3—3)

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zō b.

Lepota
zōb. **zobna glicerín-crème**

(preskušena od zdravstvene oblasti)

KALODONT F. A. Sarg-ov sin in drugovi,
c. kr. dvorni zalagatelj
na DUNAJI.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr.
V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschtzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu
Piccoliju, Iv. Svobodi, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru
Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52—30)